

Vlaams
Parlement

ingediend op **230** (2019-2020) – Nr. 1
2 maart 2020 (2019-2020)

Voorstel van resolutie

van Orry Van de Wauwer, Karl Vanlouwe, Bart Tommelein,
Jeremie Vaneeckhout en Annick Lambrecht

over de mensenrechten in Bahrein

TOELICHTING

Met de regelmaat van de klok klagen mensenrechtenorganisaties de situatie in Bahrein aan. Vooral sinds de Arabische Lente van 2011 is de repressie in het land toegenomen. Kritische stemmen worden de mond gesnoerd door middel van arrestatie, foltering, bedreiging van familieleden en zware gevangenisstraffen. Daardoor is het kritische middenveld in Bahrein nagenoeg weggeveegd. De autoriteiten vallen het recht op vrije meningsuiting systematisch aan en viseren daarbij vooral mensenrechtenverdedigers, advocaten, journalisten en politieke activisten. Maar ook geestelijken en vreedzame demonstranten worden de mond gesnoerd. Sinds 2016 gebruikt het regime in Bahrein sommige bepalingen van het Strafwetboek om vrije meningsuiting te criminaliseren. Bovendien werd ook de politieke oppositie door het regime gevisieerd. Zo werd Wa'ad, een seculiere oppositiepartij, ontbonden. Meerdere politieke leiders zitten in de gevangenis of worden voortdurend door het Nationale Veiligheidsagentschap (NSA) geïntimideerd.

Momenteel zijn er geen officiële cijfers beschikbaar over het aantal politici en mensenrechtenactivisten dat gedetineerd wordt omdat de autoriteiten hen beschouwen als terroristen of als sympathisanten van terroristen. Daardoor ontbreekt verifieerbare informatie. Volgens het European Centre for Democracy and Human Rights zitten er momenteel 4000 mensen gevangen wegens hun politieke overtuiging. Medio december 2019 werd een aantal van hen vrijgelaten op grond van een wet die in 2017 goedgekeurd werd en waardoor veroordeelde gevangenen de gevangenis kunnen verlaten op voorwaarde van huisarrest of verplichte gemeenschapsdienst. Op 20 april 2019 heeft de koning van Bahrein het staatsburgerschap van 551 mensen hersteld nadat het hen als sanctie ontnomen werd. Ook verschillende rechtbanken in Bahrein hebben nadien het staatsburgerschap van in totaal 147 mensen hersteld. Tot op heden zouden dus nog een 300-tal mensen staatloos blijven.

De Arabische Lente betekende in Bahrein ook een kantelpunt voor de toepassing van de doodstraf. In januari 2017 werden dan ook de eerste mensen terechtgesteld na een de-factomoratorium op de doodstraf van zeven jaar. Ook in 2019 werden drie mensen terechtgesteld. Momenteel zitten 22 mensen in de dodencel. Veel landen volgen de mensenrechtensituatie, en meer bepaald de uitvoering van de doodstraf, in Bahrein op de voet. Er rijzen immers heel wat twijfels over de billijke rechtsgang en vooral de wijze waarop de beschuldigten tot bekentenissen werden gedwongen. Daarom dringt onder andere de EU erop aan om hun executie op te schorten en een nieuw proces te voeren dat conform het internationaal recht zou verlopen.

Sinds 2016 voert de EU een informele mensenrechtendialoog met Bahrein. Bij die gelegenheid kaart de EU de problematiek aan van de doodstraf, martelingen en het gebruikmaken van bekentenissen die onder marteling zijn afgelegd. Ook op VN-niveau, en meer bepaald in de VN-Mensenrechtenraad, komt de problematiek van de mensenrechten in Bahrein geregeld aan bod. Zo werd Bahrein tijdens de laatste Universal Periodic Review (UPR) aangesproken op de krimpende ruimte voor het maatschappelijk middenveld, de vrijheid van meningsuiting, de vrijheid van vereniging en demonstratie, en de doodstraf. De volgende UPR voor Bahrein is in 2022 gepland.

Mensenrechten en het gebrek aan respect ervoor hebben een invloed op het buitenlands beleid, waarvoor zowel de Federale Regering als de deelstaatregeringen verantwoordelijk zijn. Bovendien zijn de gewesten bevoegd voor de internationale economische relaties en de handelscontacten, alsook voor de toekenning van de uitvoerlicenties voor strategische goederen. Uiteraard heeft deze mensenrechtenschending een weerslag op die bevoegdheden in de bilaterale contacten met Bahrein.

Orry VAN DE WAUWER
Karl VANLOUWE
Bart TOMMELEIN
Jeremie VANEECKHOUT
Annick LAMBRECHT

VOORSTEL VAN RESOLUTIE

Het Vlaams Parlement,

- gelet op:
  - 1° het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten van 1966, het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing, het Internationaal Verdrag inzake de Rechten van het Kind en het Arabisch Handvest voor de Rechten van de Mens, die alle door Bahrein ondertekend werden;
  - 2° de Bahreinse grondwet van 2002, die de fundamentele vrijheden, inclusief de vrijheid van meningsuiting en vergadering, verankerd heeft;
  - 3° de Universal Periodic Review over Bahrein van 2017 van de VN-Mensenrechtenraad en alle aanvullende VN-rapporten en -verslagen over de mensenrechten in Bahrein;
  - 4° de goedgekeurde Europese resoluties over Bahrein van 4 februari 2016, 16 februari 2017 en 14 juni 2018;
- overwegende dat:
  - 1° de regering van Bahrein ondanks de recente vrijlating van een aantal gevangenen de afgelopen jaren haar onderdrukkings- en vervolgingscampagne ten aanzien van mensenrechtenactivisten en politieke activisten aanhoudt en zelfs geïntensiveerd heeft;
  - 2° de vrijheid van meningsuiting en de vrijheid van vergadering onmisbare pijlers van een democratische en pluralistische samenleving zijn, en de regering van Bahrein ondanks haar internationale engagementen en de Bahreinse grondwet die rechten niet respecteert;
  - 3° de Bahreinse autoriteiten het afnemen van het staatsburgerschap blijven inzetten als politiek onderdrukkingsmiddel en enkele honderden personen, onder wie mensenrechtenactivisten, politici en journalisten, de afgelopen jaren hun staatsburgerschap hebben verloren;
  - 4° de Bahreinse autoriteiten afgelopen jaren verschillende politieke partijen en middenveldorganisaties hebben verboden, zoals Wa'ad en al-Wefaq;
  - 5° Bahrein de doodstraf, na een jarenlange handhaving van een de-factomortatorium, sinds 2017 opnieuw toepast, vaak na afgedwongen bekentenissen via foltering en intimidatie;
  - 6° de doodstraf de ultieme wrede, inhumane en ontterende bestraffing is, en een schending vormt van het recht op leven zoals omschreven in de Universele Verklaring van de Rechten van de Mens;
  - 7° de omstandigheden in de dodencel extreem psychologisch lijden veroorzaken, en executie neerkomt op een fysieke en mentale daad van agressie;
  - 8° momenteel acht mensen, onder wie Mohammed Ramadhan en Husain Ali Moosa, het risico op de uitvoering van de doodstraf lopen nadat ze alle juridische middelen in Bahrein uitgeput hebben;
- verzoekt de Vlaamse Regering om:
  - 1° haar bezorgdheid over de mensenrechtenschendingen en de onderdrukking van de fundamentele democratische rechten bij de Bahreinse autoriteiten te uiten, en aan te dringen op het beëindigen van alle vormen van geweld en intimidatie ten aanzien van mensenrechtenactivisten en politieke tegenstanders;
  - 2° er de Bahreinse autoriteiten aan te herinneren dat artikel 15 van het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontterende behandeling of bestraffing verbiedt dat verklaringen die door foltering zijn verkregen, tijdens een proces als bewijs worden gebruikt;

- 3° de autoriteiten in Bahrein te verzoeken het Facultatief Protocol bij het Verdrag tegen foltering en andere wrede, onmenselijke of ontorende behandeling of bestraffing te ratificeren;
- 4° er bij de autoriteiten in Bahrein op aan te dringen dat er opnieuw een moratorium op de doodstraf wordt ingesteld als eerste stap in de afschaffing van de doodstraf, en de mensen die momenteel ter dood veroordeeld werden, meer in het bijzonder Mohammed Ramadhan en Husain Ali Moosa, een nieuw proces te geven conform het internationaal recht zoals onder andere vastgelegd werd in artikel 9 en 14 van het Internationaal Verdrag inzake Burgerrechten en Politieke Rechten;
- 5° het toepassen van de doodstraf streng te veroordelen omdat het onmenselijk en bovendien onaanvaardbaar is voor staten als Bahrein, die het engagement hebben aangegaan om de mensenrechten te respecteren;
- 6° bij de autoriteiten in Bahrein aan te dringen op de onmiddellijke en onvoorwaardelijke vrijlating van mensenrechtenactivisten die vastzitten wegens beschuldigingen die verband houden met hun rechten op vrije meningsuiting, vrijheid van vergadering en vrijheid van vereniging, alsook van alle burgers die vastzitten wegens hun politieke standpunten of wegens lidmaatschap van een politieke partij of beweging;
- 7° geen enkele uitvoervergunning toe te kennen voor militaire goederen met eindgebruik in Bahrein naar personen, organisaties of instanties die het voorwerp uitmaken van vaststellingen van ernstige mensenrechtenschendingen of schendingen van het humanitair recht;
- 8° op de geëigende internationale fora de mensenrechten en de problematiek van de doodstraf in Bahrein aan te kaarten om te komen tot een gemeenschappelijk internationaal standpunt.

Orry VAN DE WAUWER
Karl VANLOUWE
Bart TOMMELEIN
Jeremie VANEECKHOUT
Annick LAMBRECHT